

Zone, tijdschrift voor
Ontwikkelingsgericht Onderwijs,
is een uitgave van Koninklijke
Van Gorcum BV.

Zone is een blad voor en door ont-
wikkelingsgerichte werkers
(aan theorie en praktijk) in primair
onderwijs en peuterspeelzalen.
Zone verschijnt vier keer per jaar.

REDACTIE
Barbara Nellestijn
(hoofd- en eindredacteur),
Ester van Oers,
Isabel Peters (eindredacteur,
secretariaat), Bea Pompert,
Marga Putter, Hanneke Verkleij,
Wim Wardekker, Willeke Westerkaken
(webredacteur)

ZONE ADVIESRAAD
Hilde Amse, Wil Eiting,
Dorian de Haan, Bert van Oers,
Judith van Oers, Tineke Visser,
Janke Wagenaar

REDACTIE-ADRES
Isabel Peters
Lodewijk Pincoffsweg 165
3071 AS Rotterdam
010-4231659
zone.redactie@kpnmail.nl

ABONNEMENTEN
particulieren € 29,25
instellingen € 49,50
collectief (10 of meer) € 21,75
losse nummers € 8,50

Koninklijke Van Gorcum BV
Postbus 43, 9400 AA Assen
Telefoon 0592 – 379 555
zone@vangorcum.nl
www.tijdschriftzone.nl
Opzeggingen dienen voor
1 december te geschieden

ADVERTENTIES
Acquire Media Zwolle
Sandor Quatfass, tel. 038-4606384
fax 038-4606318
info@acquiremedia.nl

VORMGEVING EN DRUK
Koninklijke Van Gorcum BV

FOTO OMSLAG:
Fotografie Hanneke Verkleij, Hoorn

ISSN 1569-6952

© 2011, KONINKLIJKE VAN GORCUM,
ASSEN

Alle auteursrechten ten aanzien van
de inhoud van deze uitgave worden
uitdrukkelijk voorbehouden.

Website

WERKHOEK

• Met jou kan ik lezen en schrijven...

Om het ontwikkelingsgerichte lees-
schrijfonderwijs vorm te geven kunnen
leerkrachten tien bouwstenen gebruiken.
Marijke van Someren en Barbara Nellestijn
beschrijven de eerste drie bouwstenen. Op
www.tijdschriftzone.nl kunt u een filmpje
bekijken van een boekenkring.

• Naar bed, naar bed...

Hoe kunnen pedagogisch medewerkers
zorg- en huishoudelijke activiteiten om-
buigen tot interessante spelactiviteiten?
Hermien de Waard deed hier onderzoek
naar. U kunt op www.tijdschriftzone.nl
een filmpje bekijken waarin kinderen hun
poppen naar bed brengen.

• 'Boek aan Zee'

De kinderen van groep 7 en 8 van ABBS
De Zuiderzee hebben de eerste kin-
derboekwinkel op IJburg Amsterdam
geopend. Op www.tijdschriftzone.nl ver-
tellen de kinderen over de opening van
hun kinderboekwinkel.

PUBLICATIES

• Pasta, wijn en Vygotskij: ISCAR 2011

Chiel van der Veen doet verslag van de
ISCAR-conferentie in Rome. Op www.
tijdschriftzone.nl kunt u zijn conferentie-
presentatie inzien.

• Educatief partnerschap binnen Ontwikkelingsgericht Onderwijs

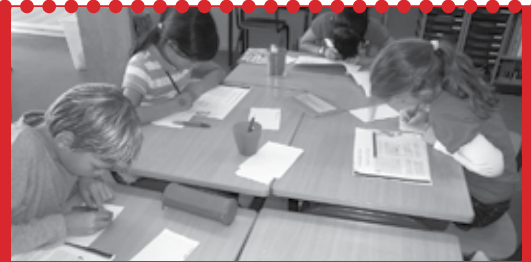
Welke rol speelt educatief partnerschap in
ontwikkelingsgerichte scholen? Manouk
Fijma heeft voor haar studie hier onder-
zoek naar gedaan. Haar scriptie kunt u
nalezen op www.tijdschriftzone.nl

• Meer Boeksignalering

Omdat er veel meer interessante (OGO)
publicaties verschijnen dan waar we in het
tijdschrift aandacht aan kunnen beste-
den, plaatsen we op www.tijdschriftzone.
nl onder de knop Publicaties een lijst met
recente artikelen en boeken.

INLOGGEN OP DE WEBSITE

Op www.tijdschriftzone.nl gaat u links-
onder naar 'nu registreren'. Hier vult u
de acht cijfers van uw abonneenummer
in (te vinden op de adresdrager die u
bij Zone ontvangt). U kiest een gebrui-
kersnaam en e-mailadres, en ontvangt
een wachtwoord via e-mail. Nu kunt u
inloggen op de website en heeft u toe-
gang tot al het materiaal. Voor vragen,
zie de website: 'veel gestelde vragen'.

2 WEBSITE

Filmpjes verrijken begrip en woordenschat. Het
digitale schoolbord gebruiken in thematisch
onderwijs **10**
Gerri Koster

3 FORUM

Hoe houd je Horeb in de vingers? **12**
Ester van Oers

THEORIE EN PRAKTIJK

ICT in OGO-scholen
Wim Wardekker

SCHUURPAPIER

De Cito-eindtoets
Henk Konings

THEORIE EN PRAKTIJK

ICT op De Mijlpaal
Geertruud Clevering en Ilse Koning

7 BERICHTEN

Pasta, wijn en Vygotskij: ISCAR 2011 **15**
Chiel van der Veen

8 WERK IN UITVOERING

Met jou kan ik lezen en schrijven... **16**
Marijke van Someren en Barbara Nellestijn

Forum

De stelling in Zone 3 was:

'Engels als schoolvak is voor tweedetaalleerders too much'

mee eens 5% **mee oneens** 95%

Waar de een het vak Engels op de basisschool ziet als 'key to success', voorziet de ander nadelige gevolgen voor bepaalde groepen leerlingen. Volgens laatstgenoemde worden leerlingen die thuis geen Nederlands spreken bij hun start op de basisschool geconfronteerd met twee nieuwe talen: het Nederlands en het Engels. Neem daarbij het risico dat de kennis van het Nederlands vermindert doordat er onderwijstijd aan het Engels wordt besteed en de conclusie is dat het schoolvak Engels 'too much' is voor tweedetaalleerders. Daar tegenover staat het standpunt dat 'early English' op de basisschool een goede basis is voor het verder leren van Engels in de hogere groepen en daarna. Het vroege en spelenderwijs leren van een tweede (of derde) taal zou juist een positieve invloed hebben op de algemene taalontwikkeling.

Op de website konden lezers hun mening geven op de stelling die hierover gaat. Hieronder leest u enkele reacties die we hebben ontvangen.

"Jonge kinderen pikken snel een vreemde taal op, zeker als dit spelenderwijs gebeurt. Mijn ervaring met leerlingen van allochtone afkomst is dat zij prima kunnen schakelen tussen verschillende talen. Een keer kwam een jongen van vijf jaar er niet uit met

Ook in Zone 4 vindt u weer een stelling.

De nieuwe stelling is:

'Leerkrachten laten zich bij ICT meer leiden door technische mogelijkheden dan door pedagogische overwegingen'

Wat vindt u van deze stelling?

Reageer op de website www.tijdschriftzone.nl onder de knop Forum.

Op de website kunt u de verschillende reacties lezen. We hopen in Zone 1 uw reactie te kunnen plaatsen!

mijn Nederlandse zinnen: "Waarom zeg jij steeds 'hoor'? Goed, hoor. Dag, hoor!"

Leerkracht groep 1-2

"Ik ben van mening dat het leren van meerdere talen goed mogelijk is, ook tegelijkertijd. Neem als voorbeeld vele landen in Afrika, waar kinderen naast hun stamtaal ook de nationale taal leren én Engels of Frans. En dat vaak in klassen van tachtig kinderen, onder een boom! Het niet aanbieden van Engels als tweede, of in dit geval derde taal, zou een gemiste kans betekenen. Zeker voor kinderen van toekomstige generaties is het noodzakelijk om Engels te spreken. Het is het beste om er op jonge leeftijd mee te beginnen."

Leerkracht groep 7

WERK IN UITVOERING

Naar bed, naar bed... Betekenisvolle activiteiten in de kinderopvang
Hermien de Waard

19

Zand is interessant! Op onderzoek naar de mogelijkheden van de zandtafel
Anne Reijrink en Joke van Winden

23

BOESIGNALERING

Oplossingsgericht werken met leerlingen
Mariëlle Dekker

26

COMPLIMENTEN

'Boek aan Zee'

26

UIT DE SCHOOL GEKLAPT

Vis

Maartje van Schenk Brill

27

WERK IN UITVOERING

Het kinderboek der kinderboeken. 'Pluk van de Petteflet', een rijk en geletterd thema voor de onderbouw
Marloes Fortuijn

28

BERICHTEN

Educatief partnerschap binnen Ontwikkelingsgericht Onderwijs
Manouk Fijma en Marjolein Dobber

31

AGENDA

32